

NİĞDE TARİHİ ve BELGELER

Niğde Tarihini aydınlatacak belgeler arşivlerde tarihçilerimizi bekliyor. Bu belgelerden bir kısmını örnek olmak üzere (Devlet Arşivlerinden kayıt ve başlık numaralarını dahil) aşağıda verdim. Özellikle **Tarih** okuyan öğrenci arkadaşlarımız ve özellikle **İktisat Tarihi** üzerine çalışan yüksek lisans öğrenci arkadaşlarımızı bilgilendirmek istedim. Ayrıca Niğde ile ilgili Devlet Arşivleri belgelerinin (ve diğer) belirli bir merkezde toplanmasının da çok faydalı olacağını düşünüyorum.

Günümüzde Tarih Çalışmaları bireysel bilimsel çalışmalarla çözülemeyecek kadar karmaşık yapıdadır. Günümüzde de bu sorunları aşamadığımız için üretken tarihçilik yapılamamaktadır. Tarih Bilimi, Roma Hukuku'ndan İktisat'a, Sosyolojiden Ekonometri'ye ve tabii Osmanlıca'dan Latince'ye uzanan filolojiyi kapsayan ve ilgilendiren bir alandır.

Özetle şimdiden bu alanda çalışma yapacak öğrenci arkadaşlarımıza başarılar dilerim.

Fehmi Dinçer
Ankara 2007

DEVLET ARŞİVLERİNDE NİĞDE ÜZERİNE BELGELERDEN ÖRNEKLER

Dosya No:19

Gömlek No:1766

Fon Kodu: İE.AS..

Niğde sancağının Bor nahiyesinde mutasarrıf bulunduğu zeametine Müteferrika Siyvuş'un müdahale ettiğiinden bahsile murafaa olmaksızın kaydının bozulmaması hakkında Miralay-ı sabık Sunullah imzalı istida.

Tarih: 08/Z /1074 (Hicrî)

Dosya No:18

Gömlek No:1764

Fon Kodu: İE.AS..

Niğde sancağının Sücaüddin nahiyesi eshab-ı timarından Hüseyin'in vefatı hasebiyle timarının Muslu'ya ihsanı hakkında Miralay-ı Niğde Süleyman imzalı arz.

Tarih: 02/Za/1077 (Hicrî)

Dosya No:23

Gömlek No:2058

Fon Kodu: İE.AS..

Niğde sancağının Develi nahiyesi eshab-ı timarından Fazlı ile Receb'in sabavetleri hasebiyle cebelülerinin sefere izamına muktezi emrinin itasına ve Ürgüb, Dedeli ve Şamardı nahiyelerinde inhilal eden timarların muharrerü'l-esami kesana verilmesine dair Miralay-ı Niğde Seyyid Mehmed imzalı arz.

Tarih: 21/Za/1079 (Hicrî)

Dosya No:10

Gömlek No:911

Fon Kodu: İE.AS..

Niğde sancağının Orlu nahiyesi eshab-ı timarından Osman'ın Girid Seferi'ne gelmemesi hasebiyle inhilal eden timarının, timarı bihasıl olan Ali'nin timarıyla tevhid edilerek muma-ileyh Ali'ye tevchi hakkında Niğbolu Miralay Seyyid Mehmed imzalı arz.

Tarih: 07/B /1089 (Hicrî)

Dosya No:12

Gömlek No:1156

Fon Kodu: İE.AS..

Niğde sancağı erbab-ı timarından Hüseyin memur olduğu sefere gelmediğinden timarının Süleyman'a tevchi hakkında Seyyid Mehmed Miralay-ı Niğde imzalı arz.

- Tarih:** 06/Ş /1089 (Hicrî)   **Dosya No:**18   **Gömlek No:**1765   **Fon Kodu:** İE.AS..
Niğde sancağının Uçhisar, Melendiz, Karahisar, Şamardı, Bor ve Ürgüp nahiyelerinde münhal timarların muharrerü'l-esami zevata ihsanı hakkında Miralay-ı Niğde Seyyid Mehmed imzalı arz.
- Tarih:** 02/L /1089 (Hicrî)   **Dosya No:**9   **Gömlek No:**860   **Fon Kodu:** İE.AS..
Niğde sancağı eshab-ı timarından Şahsüvar'ın vefatında timarı Ulubey'e verilmiş iken muma-ileyhin beş seneden beri seferlere gelmediğinden inhilal eden timarının Mehmed'e tevcihi hakkında Miralay-ı Niğde Mehmed imzalı arz.
- Tarih:** 11/Za/1102 (Hicrî)   **Dosya No:**20   **Gömlek No:**2143   **Fon Kodu:** AE.SAMD.II.
Sefer-i hümayunda bulunmadığına binaen Niğde Miralayı Mehmed'in azliyle yerine Miralay-ı Sabık Divan-ı Hümayun katib şakirdlerinden Zeynelabidin'in tayinine dair Karaman Valisi İsmail Paşa'nın arzı.
- Tarih:** 01/Z /1103 (Hicrî)   **Dosya No:**7   **Gömlek No:**741   **Fon Kodu:** AE.SAMD.II.
Cebelülere ait Niğde Miralayı Mahmud Ağa'ya verilen para pusulası.
- Tarih:** 01/Z /1103 (Hicrî)   **Dosya No:**8   **Gömlek No:**767   **Fon Kodu:** AE.SAMD.II.
Cebelüler istihkakına dair Niğde Miralayı Mehmed Ağa adına pusula
- Tarih:** 11/N /1104 (Hicrî)   **Dosya No:**22   **Gömlek No:**2331   **Fon Kodu:** AE.SAMD.II.
Kayseri, Adana, Niğde livası cizye-i gebran maa Yahudiyarı akçasından sabık Sercebeci İsmail Ağa'nın tahvilindenHazine'ye ödenen paraya dair ruznamçe.
- Tarih:** 09/R /1106 (Hicrî)   **Dosya No:**2   **Gömlek No:**115   **Fon Kodu:** AE.SMST.II.
Gevherhan Sultan'ın emekdarı Ali'nin beratının nakil ve tebdil suretiyle yenilediği ve kendisine tayin olunan ulufesini Niğde Mukataası'na tabi Ovacı Mukataası malından ve adı geçen mukataa emini Mustafa Ağa elinden aldığına dair Karahisar Kadısı Halid Efendi'nin huccet-i zahriyyesi.
- Tarih:** 19/Ca/1106 (Hicrî)   **Dosya No:**2   **Gömlek No:**174   **Fon Kodu:** AE.SMST.II.
Ferman sahibi Ali'nin beratının yenilediği ve kendisine tayin olunan ulufesini Niğde sancağına tabi Ovacık Mukataası malından ve adı geçen mukataa Emini Ahmed Ağa elinden aldığına dair Ürgüp Naibi Yusuf Efendi'nin huccet-i zahriyyesi.
- Tarih:** 23/Ra/1107 (Hicrî)   **Dosya No:**3   **Gömlek No:**213   **Fon Kodu:** AE.SMST.II.
Mütekaid Osman Murad'ın beratının yenilediği ve kendisine tayin olunan ulufesini Ovacık Mukataası malından ve adı geçen mukataa emini elinden aldığına dair Niğde Kadısı Hüseyin Efendi'nin huccet-i zahriyyesi.
- Tarih:** 24/Ra/1107 (Hicrî)   **Dosya No:**38   **Gömlek No:**3469   **Fon Kodu:** İE.AS..
Niğde sancağının Ürgüp ve Develi nahiyelerinde münhal timarların muharrerü'l-esami eşhasa tevcihi ve Şücaüddin ve Anduğı ve Uçhisar nahiyelerinde müteaddid timara mutasarrıf bulunan kimselerin timarlarından birer danesinin mezkurü'l-esami kesana ihsanı hakkında Miralay-ı Niğde Seyyid Yahya imzalı arz.
- Tarih:** 21/Za/1107 (Hicrî)   **Dosya No:**2   **Gömlek No:**138   **Fon Kodu:** AE.SMST.II.
Hadice Sultan'ın Teberdarı Abdullah Mehmed'in beratının yenilediği ve kendisine tayin olunan ulufesini Ovacık Mukataası malından ve adı geçen mukataa emini elinden aldığına dair Niğde Kadısı Hüseyin Efendi'nin huccet-i zahriyyesi.
- Tarih:** 02/Z /1107 (Hicrî)   **Dosya No:**2   **Gömlek No:**135   **Fon Kodu:** AE.SMST.II.
Silahdarlar Zümresinden Niğdeli Ahmed Süleyman'ın beratının yenilediği ve kendisine tayin olunan ulufesini Niğde Mukataası'na tabi Ovacık Mukataası malından ve adı geçen mukataa emini elinden aldığına dair Niğde Kadısı Hüseyin Efendi'nin huccet-i zahriyyesi.
- Tarih:** 06/Z /1107 (Hicrî)   **Dosya No:**2   **Gömlek No:**108   **Fon Kodu:** AE.SMST.II.
Ebna-i sipahiyandan mütekaid İbrahim'in beratının yenilediği, kendisine tayin olunan ulufesini Niğde Mukataası'na tabi Ovacık Mukataası malından ve adı geçen mukataa emini Mustafa Ağa elinden aldığına dair Ürgüp Kadısı Veliyyüddin Efendi'nin huccet-i zahriyyesi.
- Tarih:** 15/Z /1107 (Hicrî)   **Dosya No:**2   **Gömlek No:**102   **Fon Kodu:** AE.SMST.II.
Ebna-i sipahiyandan Ürgüplü Mustafa Veli'nin beratının yenilediği ve kendisine tayin olunan ulufesini Niğde Mukataası'na tabi

Ovacık Mukataası malından ve adı geçen mukataa emini elinden aldığına dair Ürgüp Kadısı Veliyyüddin Efendi'nin huccet-i zahriyyesi.

Tarih: 21/Z /1107 (Hicrî)   **Dosya No:**2   **Gömlek No:**117   **Fon Kodu:** AE.SMST.II.

Beratını kaybeden Serrac Şakirdi Beypazarlı Hüseyin Oruç'un, beratının yenilendiği ve kendisine tayin olunan ulufesini Niğde Mukataası'na tabi Ovacık Mukataası malından ve adı geçen mukataa emini elinden aldığına dair Niğde Kadısı Hüseyin Efendi'nin huccet-i zahriyyesi.

Tarih: 06/B /1265 (Hicrî)   **Dosya No:**26   **Gömlek No:**11   **Fon Kodu:** HR.MKT.

Niğde'de oturmakta olan Rumlardan vefat edenlerin defnedilebilmeleri için belde hakimi tarafından alınan nişan akçesi adı altında para alınmasının men edilmesi.

Tarih: 20/Ş /1265 (Hicrî)   **Dosya No:**146   **Gömlek No:**4086   **Fon Kodu:** İ..MVL.

Ratib Efendi'nin Niğde kaymakamı tayin edilmesine dair.

Tarih: 29/Z /1283 (Hicrî)   **Dosya No:**138   **Gömlek No:**81   **Fon Kodu:** DH.SAİDd...

Mehmed Ragıb Efendi; 1283 Niğde doğumlu, Niğdeli Kadı Şerif Efendizade Mesud Efendi'nin oğlu

Tarih: 22/L /1266 (Hicrî)   **Dosya No:**29   **Gömlek No:**6   **Fon Kodu:** A.}MKT.UM..

Niğde'nin Çamardı Kazası'na tabi Dalmasun ve Olmasun karyeleri aşarının 1260 senesine mahsuben Mehmed Efendi tarafından deruhte edilmesine, bedelinin ödenmesine ve teferruatına dair Müsteşar'dan Konya Valisi'ne yazı.

Tarih: 29/Z /1260 (Hicrî)   **Dosya No:**19   **Gömlek No:**35   **Fon Kodu:** A.}MKT.

Niğde Sancağı'nda Çamardı kazâsına bağlı Dılmasun ve Olmasun Karyeleri sâkinlerinden Mehmed Efendi zimmetinde kalan aşâr bedeli bakâyâsının tahsili için Konya Vâlisine emirnâme-i sâmi yazılmasına dâir yazı. a.g.tt

Tarih: 18/L /1131 (Hicrî)   **Dosya No:**13   **Gömlek No:**863   **Fon Kodu:** İE.ADL.

Niğde kazasına tabi İlsun karyesi fevkindeki suyun mezkur karyeye aid olup Orsun karyesinin asla hakkı olmadığına dair Konya Naibi İbrahim tarafından yazılan arz.

Tarih: 09/R /1109 (Hicrî)   **Dosya No:**3   **Gömlek No:**229   **Fon Kodu:** AE.SMST.II.

Ürgüp'e tabi Tamsa karyesi sakinlerinden mütekaid Mustafa Musa'nın beratının yenilendiği ve kendisine tayin olunan ulufesini Niğde'ye tabi Ovacık Mukataası malından ve adı geçen mukataa emini Mustafa Ağa elinden aldığına dair Ürgüp Naibi Yakub Efendi'nin huccet-i zahriyyesi.

Tarih: 17/B /1113 (Hicrî)   **Dosya No:**12   **Gömlek No:**1174   **Fon Kodu:** AE.SMST.II.

Niğde sancağı Uçhisar nahiyesine tabi Basansarınç ile Açıksaray adlı karyelerdeki iki kılıç tımarın arz sahibi Abdullah'a sadaka ve ihsan olunmasına dair Niğde Miralay Yahya'nın arzı üzerine buyuruldu.

Tarih: 18/B /1113 (Hicrî)   **Dosya No:**12   **Gömlek No:**1171   **Fon Kodu:** AE.SMST.II.

Niğde sancağı Ürgüp nahiyesine tabi Karlık adlı karye ile başka yerlerdeki kimsenin rağbet etmediği mahlul tımarın Bağdad Mülazımı İbrahim'e sadaka ve ihsan olunmasına dair Niğde Miralay Yahya'nın arzı üzerine buyuruldu.

Tarih: 20/B /1113 (Hicrî)   **Dosya No:**12   **Gömlek No:**1175   **Fon Kodu:** AE.SMST.II.

Niğde sancağı Karahisar nahiyesine tabi İshaklı adlı karyelerdeki bir kılıç tımarın mülazımlıktan emekdar Abdullah'a sadaka ve ihsan olunmasına dair Niğde Miralay Yahya'nın arzı üzerine buyuruldu.

Tarih: 09/R /1106 (Hicrî)   **Dosya No:**2   **Gömlek No:**115   **Fon Kodu:** AE.SMST.II.

Gevherhan Sultan'ın emekdarı Ali'nin beratının nakil ve tebdil suretiyle yenilendiği ve kendisine tayin olunan ulufesini Niğde Mukataası'na tabi Ovacık Mukataası malından ve adı geçen mukataa emini Mustafa Ağa elinden aldığına dair Karahisar Kadısı Halid Efendi'nin huccet-i zahriyyesi